

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-19>

**FORMATION OF SUSTAINABLE POTENTIAL FOR ECONOMIC
DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES
UNDER THE REGULATION OF INTERNATIONAL TRADE**

**ФОРМУВАННЯ СТІЙКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
В УМОВАХ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ**

Формування стійкого потенціалу економічного розвитку сільськогосподарських підприємств в умовах регулювання міжнародної торгівлі як захисту від критичних загроз їх існуванню є актуальною у глобальному масштабі сталого розвитку України та досягнення економічної рівноваги. Це багатопрофільна комунікаційна платформа взаємодії суб'єктів господарювання, яка спонукає до здійснення економічної діяльності за різних рівнів компетентності та здатності проявляти в позиції виборювання права на ресурсні можливості в міждержавному просторі. Для досягнення економічної рівноваги сільськогосподарським підприємствам потрібні не лише нормативно-законодавчі положення та акти щодо міжнародної торгівлі, а й ідентифікатори нейтралізації прихованих загрозливих подій, що можуть призвести до втрати стійкого потенціалу економічного розвитку за базисними стандартами ведення експортної діяльності.

Формування стійкого потенціалу економічного розвитку сільськогосподарських підприємств в умовах регулювання міжнародної торгівлі забезпечується через нарощування їх експортних можливостей за групами продукції. Основною формою реалізації експортних можливостей сільськогосподарських підприємств є європейський ринок, який зорієнтований на міжнародні угоди між Україною. Це дозволяє інституціоналізувати преференційні умови міжнародної торгівлі для українських сільськогосподарських підприємств за європейським стандартам якості продукції, що значно підвищує їх потенціал стійкого розвитку [1].

Ескалація експорту сільськогосподарської продукції дозволяє збільшити валютні надходження, а також фінансувати стратегічні програми відновлення економічного розвитку сільськогосподарських підприємств, розв'язувати питання забезпечення позитивного сальдо

платіжного балансу в їх розрахунках, вирішувати проблему зменшення тиску зовнішньої заборгованості та створювати нові робочі місця.

Втілення в життя принципів ефективного глобального регулювання міжнародної торгівлі можливе за наявності відповідної експортної діяльності суб'єктів господарювання [2]. Серед факторів впливу на формування стійкого потенціалу економічного розвитку сільськогосподарських підприємств Ю. О. Коновалов відзначає забезпечення необхідного рівня конкурентоспроможності продукції для існуючих і перспективних глобальних маркетингових ніш [3]. Пошук та ліквідація «вузьких місць» є важливим завданням глобального регулювання експортної діяльності сільгоспвиробників на міжнародній арені та поглиблення їх торговельних потоків [4].

В умовах воєнного стану традиційна парадигма зовнішньоторговельної політики України не відповідає геополітичним вимогам країн, оскільки зазвичай охоплює лише стандартні інструменти регулювання експортно-імпорتنих операцій. Це питання особливо актуальне для України, оскільки конкуренція за лідерські позиції на міжнародній арені є високою. Крім того, цифрові трансформації вимагають змін у зовнішньоторговельній політиці країни, яка знаходиться в торговельних відносинах з ЄС. Це додатковий крок до вступу в Європейський Союз та можливість відкрити нові ринки. За умов впливу глобальних економічних чинників спостерігається поглиблення лібералізації зовнішньоекономічної сфери та зростання конкурентного тиску з боку суб'єктів аграрного сектора економіки світового рівня.

Нарощування експортного можливостей сільськогосподарських підприємств для формування стійкого потенціалу економічного розвитку передбачає виробництво продукції за новими технологіями та вихід на нові ринки, які до цього були недоступними. Перед виходом на нові глобальні ринкові сегменти проводиться ідентифікація можливостей сільськогосподарських підприємств за окремими галузями сільського господарства із оцінкою параметрів експортної діяльності, які раніше були не ідентифіковані для виходу на міжнародний ринок.

Модернізовані технології у виробничих потужностях із поглибленою інноваційною сферою для виробництва нових видів продукції змінюють параметри споживчого попиту, що пов'язані із стратегією диверсифікації та дозволяють нівелювати обмеження у деяких видах експортованої продукції сільськогосподарських підприємств. Через пропозицію на ринку більш розширеного асортименту експортної продукції, яка генерує достатній обсяг валютного доходу, особливо коли спостерігається зниження світових цін на окремі види продовольства, відбувається зміна організації експортної переорієнтації сільськогосподарських підприємств за допомогою окремих послуг агенцій логістичного спрямування (забезпечення інформації щодо сприятливих можливостей на світовому ринку та втілення в життя регуляторних програм стимулювання збуту продукції шляхом зміцнення конкурентних позицій на ринку), які посилюють тиск на конкурентів в системі глобального регулювання міжнародної торгівлі.

Основними чинниками успіху реалізації програм економічного розвитку сільськогосподарських підприємств, що координуються спеціалізованими агенціями є регуляторні інструменти експортної політики, які підтримують інтереси національних товаровиробників і споживачів сировини сільськогосподарської продукції. Вони забезпечують оптимальний розподіл продовольства між окремими ринковими сегментами та сприяють збільшенню прибутку сільськогосподарських підприємств, як основного джерела формування стійкого потенціалу економічного розвитку.

Проте, експортери, які не консолідують свою присутність на міжнародних ринках, зазвичай не мають необхідних обсягів ресурсів для здійснення заходів стимулювання збуту продукції на експорт. Інноваційні логістичні технології спеціалізованих агенцій експортного спрямування дозволяють забезпечити високий рівень конкуренції, точність і деталізацію ринкової інфраструктури, а також доступ до ринків сільгоспвиробників, які географічно віддалені й не мають достатньої логістичної сили.

Застосування агенціями експортно-логістичного спрямування галузевої стратегії, сприяє відновленню експортної політики тих сільськогосподарських підприємств, де територіально розірвані логістичні ланцюги через бойові дії та де існують розривні інтереси між суб'єктами експортно-імпортних операцій.

Література:

1. OECD. Agriculture and fisheries. 2020. URL: <http://www.oecd.org/agriculture>
2. Топольницька Т.Б. Теоретичні основи організаційно-економічного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Інноваційна економіка, 2013. № 2. С. 84–88.
3. Коновалов Ю.О. Особливості зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств в сучасних умовах господарювання. Митна безпека. 2013. № 2. С. 25–33.
4. Рябенко Л. І., Любич Б. Б. Об'єктно-орієнтоване управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Вісник НУ «Львівська політехніка». Серія: «Менеджмент і підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку». 2013. № 769. С. 190–195.